

1 Dokazno breme

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Splošna pravila o dokaznem bremenu so določena v členih 342 do 348 [portugalskega civilnega zakonika](#).

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvezemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

Da, obstajajo pravila, na podlagi katerih so nekatera dejstva izvzeta iz dokaznega bremena.

Ta pravila so določena v naslednjih členih:

člen 412 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#) – dejstva, ki jih ni treba zatrjevati ali dokazati,

člen 350 [portugalskega civilnega zakonika](#) – pravne domneve.

Pravne domneve je kljub temu mogoče izpodbijati z nasprotnimi dokazi, razen če zakon tega ne dovoljuje (člen 350(2) [portugalskega civilnega zakonika](#)).

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Sodnik prosto presoja dokaze na podlagi preudarnega razmisleka o vsakem dejstvu. V prosto presojo dokazov, ki jo opravi sodišče, niso vključena dejstva, za katera zakon zahteva posebne postopke dokazovanja, ali dejstva, ki jih je mogoče dokazati samo z dokumenti ali ki so v celoti dokazana bodisi z dokumenti bodisi s sporazumom bodisi s priznanjem strank (člen 607(5) [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Sodišče mora proučiti vse predložene dokaze, ne glede na to, ali so jih predložile stranke, ki so to dolžne storiti, ali druge stranke, brez poseganja v določbe, v skladu s katerimi je navedba dejstva neupoštevna, če je ne poda določena zainteresirana stran (člen 413 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Moč posameznega dokaznega sredstva je odvisna od njegove narave (členi 369 do 396 [portugalskega civilnega zakonika](#)).

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

Za izvajanje dokazov ni vedno potreben predlog stranke.

Portugalsko pravo določa „inkvizitorno načelo“, kar pomeni, da sodnik tudi po uradni dolžnosti izvede ali odredi vsa dejanja, potrebna za dognanje resnice in pravično rešitev spora glede na dejstva, ki jih lahko zakonito prouči (člen 411 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Sodišče na predhodni obravnavi ali po potrebi s sklepom določi, katera dokazna sredstva so dopustna in se lahko predložijo (člena 591 in 593 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Dokazi se običajno izvajajo na zaključni obravnavi (člen 604(3) [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)). Izjemoma pa lahko sodišče dovoli, da se dokazi predložijo v zgodnejši fazi (člen 419 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Če sodnik po koncu glavne obravnave meni, da nima dovolj informacij, lahko obnovi glavno obravnavo, da zasliši osebe, ki jih želi zaslišati, in odredi vsa druga potrebna dejanja (člen 607(1) [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Na splošno sodnik v skladu s postopkovno dolžnostjo, določeno v členu 6 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#), zavrne dokaze, ki so nepomembni ali zavlačevalni.

V nadaljevanju je navedenih nekaj primerov, zaradi katerih se lahko dokazni predlog v celoti ali delno zavrne:

omejitev števila prič (člen 511 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

zadržki (člen 496 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

prisega in predhodno zaslišanje (člen 513 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

dejstva, na katerih lahko temelji pričanje stranke (člen 454 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Dokazna sredstva so:

domneve (člen 349 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

priznanja (člen 352 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

izjave stranke (člen 466 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

listinski dokazi (člen 362 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

izvedenski dokazi (člen 388 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

sodne preiskave (člen 390 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

dokazovanje s pričanjem (člen 392 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

predstavitve premičnega ali nepremičnega premoženja (člen 416(1) [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Za pridobitev dokazov s pričanjem obstajajo različna sredstva v skladu s členi 452, 456, 457, 466, 500, 501, 502, 503, 506, 518 in 520 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#):

nastop strank in prič osebno ali z uporabo tehnoloških sredstev v skladu s členom 502 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#),

zaslišanje na podlagi zaprosila za pravno pomoč (člen 500(b) [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

zaslišanje na naslovu stalnega prebivališča ali v uradu (člen 503 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

pisno zaslišanje (člen 517 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

pisno pričanje (člen 518 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

neposredna komunikacija med sodiščem in osebo, ki priča (člen 520 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)),

zaslišanje na kraju samem (člen 501 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Sredstva za izvajanje izvedenskih dokazov v skladu s členi 486, 490 in 492 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#) se od zgoraj navedenih sredstev za dokazovanje s pričanjem razlikujejo glede naslednjega:

izvedenci se zaključne obravnave udeležijo, če to zahteva ena od strank ali to odredi sodnik. Izvedenci iz strokovnih institucij, laboratorijev ali uradnih služb se prek videokonference zasllišijo na njihovem delovnem mestu (člen 486 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#));

sodišče lahko opravi pregled predmetov ali oseb, izvede ogleda na kraju samem ali odredi rekonstrukcijo dejstev; če se sodniku to zdi primerno, ga lahko spremlja strokovnjak (člena 490 in 492 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Pravila, ki urejajo predložitev pisnih dokazov, poročil ali izvedenskih mnenj, so določena v členu 416 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Da, dokazna moč je odvisna od narave posameznega dokaznega sredstva (glej odgovor na vprašanje 1.3).

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Da, zlasti v naslednjih primerih:

pravna zahteva za pisni dokument (člen 364 [portugalskega civilnega zakonika](#)),

neupoštevanje pravno predpisane oblike (člen 220 [portugalskega civilnega zakonika](#)).

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Vse osebe, tudi če so stranke v zadevi, so obvezane sodelovati pri odkrivanju resnice v skladu s členom 417 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Primeri, v katerih lahko priča upravičeno zavrne pričanje, so določeni v členu 497 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Vse osebe, tudi če so stranke v zadevi, so obvezane sodelovati pri odkrivanju resnice v skladu s členom 417 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

Vsak, ki zavrne sodelovanje, se kaznuje z denarno kaznijo, kar ne vpliva na morebitno uporabo prisilnih sredstev (člen 417(2)

[portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Če priča neupravičeno ne pride na obravnavo, ji lahko sodišče naloži denarno kazen ali odredi njeno privedbo (člen 508(4)

[portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Da, dokazov ni mogoče pridobiti v naslednjih primerih:

osebe, ki duševno niso sposobne pričati o dejstvih, ki jih je treba dokazati, ne morejo nastopiti kot priče, kot določa člen 495

[portugalskega zakonika o civilnem postopku](#);

osebe, ki lahko pričajo kot stranke v zadevi, ne smejo pričati kot priče (člen 496 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Vlogo sodnika in strank pri zaslišanju priče urejajo pravila o pričanju, določena v členu 516 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

Priče na zaključni obravnavi pričajo osebno ali prek videokonference (člen 500 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)). Zaslišanje prič z uporabo

tehniških sredstev, npr. videokonference, ureja člen 502 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Da. Tak primer so dokazi, ki niso pridobljeni ob spoštovanju zasebnega in družinskega življenja ter človekovega dostojanstva, kot se zahteva s členom 490 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#).

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Da. Priznanje, s katerim stranka prizna dejstvo, ki ji škodi in koristi nasprotni stranki, se pridobi s pričanjem stranke (člen 352 [portugalskega civilnega zakonika](#) in člen 452 [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

Sodišče prosto presoja izjave strank, razen če vključujejo priznanje (člen 466(3) [portugalskega zakonika o civilnem postopku](#)).

4 Ali je ta država članica v skladu s členom 2(1) uredbe o pridobivanju dokazov določila druge organe, ki so pristojni za pridobivanje dokazov za namene sodnih postopkov v civilnih ali gospodarskih zadevah v skladu z uredbo? Če je odgovor pritrdilen, v katerih postopkih so zadevni organi pristojni za pridobivanje dokazov? Ali lahko le zaprosijo za pridobivanje dokazov ali tudi pomagajo pri pridobivanju dokazov na podlagi zaprosila druge države članice? Glej tudi uradno obvestilo v skladu s členom 2(1) uredbe o pridobivanju dokazov.

Portugalska ni določila nobenih drugih organov, saj je pridobivanje dokazov za namene sodnih postopkov naloga portugalskih sodišč.

Zakonodaja, ki se uporablja

[Portugalski civilni zakonik](#)

[Portugalski zakonik o civilnem postopku](#)

Opomba:

Informacije, ki jih vsebuje ta informativni list, za kontaktno točko Evropske pravosodne mreže, sodišča ali druge subjekte in organe niso zavezujoče, njihova razlaga pa se lahko v sodni praksi spremeni. Čeprav se informativni listi redno posodabljajo, je še vedno treba proučiti veljavno zakonodajo.

Zadnja posodobitev: 27/11/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.